

Klachtnummer: 160306.01

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

in verband met de klacht van

xxx wonende te xxx, hierna te noemen: klager

tegen

xxx gevestigd te xxx hierna te noemen: de filmdistributeur,

met betrekking tot de

Audiovisuele productie: de film **Goosebumps** hierna te noemen: de Film.

1. De procedure

Klager heeft op 6 maart 2016 een klacht ingediend over de Film.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de klacht op formele aspecten getoetst en bepaald dat de klacht voorshands in behandeling kan worden genomen.

De filmdistributeur heeft op 14 maart 2016 verweer gevoerd.

De Klachtencommissie heeft de klacht behandeld in haar zitting van dinsdag 22 maart 2016. Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun standpunt mondeling toe te lichten.

2. De Film

De Film gaat over een jongen Zach, die vriendschap sluit met zijn nieuwe buurmeisje Hannah. Zij heeft echter een mysterieuze vader, de schrijver R.L. Stine. Stine heeft een geheim. De monsters uit zijn boeken zijn namelijk echt, maar zitten opgesloten in zijn boeken. Een monster komt tevoorschijn als het boek, dat over dat monster gaat, wordt geopend. Wanneer Zach per ongeluk de monsters vrijlaat, willen zij de stad waarin Zach woont en de inwoners ervan vernietigen. Zach probeert samen met Stine, Hannah en Champ om de monsters te vangen en weer op te sluiten in de boeken waarin ze thuis horen. Het drietal belandt in allerlei situaties, maar uiteindelijk lukt het de monsters te overwinnen.

3. De classificatie

Filmdistributeurs en omroepen classificeren hun producties zelf aan de hand van een door de Wetenschapscommissie van Kijkwijzer ontwikkelde vragenlijst met de criteria van Kijkwijzer.

De filmdistributeur heeft de Film op 2 september 2015 geclassificeerd met behulp van het op dat moment geldende classificatieformulier en is uitgekomen op de

classificatie 'let op met kinderen tot 9 jaar' vanwege angst. De filmdistributeur heeft daarbij aangegeven dat in de Film sprake is van zeer angstige mensen met wie het niet direct goed afloopt (vragen 3.1.1 en 3.1.2), griezeleffecten (vraag 3.4.1) en onrealistische personages (vraag 3.12.2). De angstwekkende situaties spelen zich volgens de filmdistributeur af in een alledaagse omgeving. Vraag 3.12.1 heeft de filmdistributeur daarom met 'ja' beantwoord. De filmdistributeur heeft vraag 3.4.2. 'Zijn de griezeleffecten hevig?' met 'nooit' beantwoord.

4. De klacht

De klacht heeft betrekking op de categorieën: geweld en angst.

De dochter van klager heeft de film gezien samen met een vriendin. Beide meisjes zijn 11 jaar oud. De klacht heeft betrekking op de gewelddadige en angstwekkende elementen in de film. De dochter vond de film zo realistisch, dat het niet meer nep kon zijn. Na een uur zijn de meisjes weggegaan bij de Film. Specifiek verwijst de klager naar de scène met een auto, die door een brandende straat rijdt, waarbij iemand wordt geslagen door onzichtbare personen. Verder zitten er in de Film allemaal enge wezens, die zijn losgeslagen.

5. Het verweer

In het verweerschrift voert de filmdistributeur, verkort en zakelijk weergegeven, het volgende aan.

De filmdistributeur geeft aan dat zij de film Goosebumps heel zorgvuldig (drie keer) heeft bekeken en in telefonisch overleg met het bureau van het NICAM heeft geclassificeerd. Hij is van mening dat hij de vragenlijst correct heeft ingevuld. Het bureau van het NICAM was, nadat zij de Film gezien had, het ook eens met de classificatie. Mocht de Klachtencommissie van mening zijn dat de film geclassificeerd zou moeten worden op 12 jaar, dan dient - naar de mening van de filmdistributeur - de vragenlijst te worden aangepast.

De filmdistributeur voert aan dat in de Film sprake is van zeer angstige mensen, van wie niet steeds direct te zien is of het goed met hen afloopt, zoals in de scène waar Zack, Champ, Hannah en haar vader in de auto worden aangevallen door een reuzensprinkhaan. De filmdistributeur voert verder aan dat alle angstige scènes zich afspelen in een alledaagse omgeving, maar met onrealistische personages. Er komen volgens de filmdistributeur griezeleffecten in de film voor, maar dit zijn geen hevige griezeleffecten. Bovendien zijn de scènes vaak ook nog eens komisch (bedoeld).

Wat betreft het geweld in de Film voert de filmdistributeur aan dat er fysiek geweld in de film voorkomt dat uitvoerbaar is. Dit geweld is echter niet indringend, leidt niet tot (ernstige) verwondingen en is ook niet extreem meedogenloos.

De Film is gebaseerd op een serie kinderboeken bedoeld voor kinderen van 9-10 jaar, en de Film is ook voor die leeftijdsgroep gemaakt. In de meerderheid van de andere landen is de Film geclassificeerd op 'alle leeftijden' of tot 11 jaar.

6. Het oordeel van de Klachtencommissie

De Klachtencommissie stelt vast dat de klacht in behandeling kan worden genomen en overweegt daarover als volgt.

De vragenlijst

Om de classificatie van de Film vast te stellen, past de Klachtencommissie het huidige classificatieformulier toe op de Film. De onderhavige klacht heeft betrekking op de categorieën geweld en angst. De Klachtencommissie overweegt daarover als volgt.

Geweld

In de inhoudscategorie geweld gaat het om de vraag 2.2.1. In deze vraag en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen in de productie één of meerdere vormen van fysiek geweld voor?'

Onder fysiek geweld wordt al het geweld verstaan dat door levende wezens met menselijke eigenschappen (zoals het vermogen tot spreken) willens en wetens wordt toegebracht aan andere levende wezens met menselijke eigenschappen. Een enkele duw of corrigerende tik, niet bedoeld om schade toe te brengen, wordt niet gescoord.

De filmdistributeur heeft aangegeven dat er geweld voorkomt in de Film. De Klachtencommissie kan zich hierin vinden. Naar het oordeel van de Klachtencommissie worden de geweldshandelingen in de film niet aangemerkt als indringend. Bij indringende geweldacties krijgt de kijker de indruk dat het geweld hard aankomt en dat het ook de bedoeling is van de agressor. Vraag 2.3.1 dient dan ook met 'nooit' te worden beantwoord. Dit komt overeen met de beantwoording door de filmdistributeur.

Het geweld is niet extreem meedogenloos (vraag 2.7.1), en kan evenmin worden aangemerkt als slapstick geweld (vraag 2.8.1). De overige vragen in deze inhoudscategorie zijn niet van toepassing.

De beantwoording van voornoemde vragen leidt tot de classificatie 6 jaar voor geweld.

Angst

Angstige mensen

In vraag 3.1.1 en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen er beelden van zeer angstige mensen voor?'

Onder zeer angstig wordt verstaan: mensen die overduidelijk zichtbaar angstig zijn met fysieke kenmerken als zweten, trillen, gillen, huilen, paniek, sprakeloosheid, massahysterie, schreeuwen en in shock raken. Mensen kunnen zeer angstig zijn als gevolg van ongelukken, (natuur)rampen of oorlogen of als gevolg van geweldsacties van andere wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of dreigingen daarvan.

De filmdistributeur heeft deze vraag met '1 keer of vaker' beantwoord. De Klachtencommissie kan zich hierin vinden. In de Film zijn op verschillende momenten mensen te zien die zeer angstig zijn. Zo is Champ zeer angstig wanneer de verschrikkelijke sneeuwman uit het boek tevoorschijn komt in de werkkamer van Stine. Ook zijn Zach, Hannah, Champ en Stine zeer angstig wanneer ze in de auto zitten en worden achtervolgd door een reuzen bidsprinkhaan. Op vraag 3.1.2 'Loopt het met de zeer angstige mensen steeds, dus in alle gevallen, direct goed af?' komt de Klachtencommissie hierna terug.

Griezeleffecten

De filmdistributeur heeft vraag 3.4.1 ('Komen er griezeleffecten in de productie voor?') met '1 keer of vaker' beantwoord. Onder griezeleffecten wordt volgens de toelichting op deze vraag verstaan alle elementen waarmee angst en/of weerzin bij de kijker kunnen worden opgewekt. Griezeleffecten kunnen het gevolg zijn van acties van levende wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of van bovennatuurlijke krachten. Griezeleffecten kunnen meer of minder hevig zijn. De Klachtencommissie kan zich vinden in deze beantwoording. In de Film zijn verschillende griezeleffecten, zoals het moment waarop de sneeuwman uit het boek tevoorschijn komt, de sprinkhaan die de school aanvalt, de poedel die transformeert in een vervaarlijk uitziend beest en de grafgeesten die achter de hoofdpersonages aan gaan.

De filmdistributeur geeft aan dat de griezeleffecten niet als hevig kunnen worden aangemerkt en heeft vraag 3.4.2 met 'nooit' beantwoord. In de toelichting bij deze vraag staat dat hevige griezeleffecten zo intens zijn dat de kijker er moeilijk afstand van kan nemen. Bij hevige griezeleffecten gaat het vaak om situaties waarbij iets verschrikkelijks gebeurt of staat te gebeuren.

De Klachtencommissie kan zich niet vinden in de beantwoording van vraag 3.4.2. door de filmdistributeur. Zij is van mening dat in de Film een zodanige opeenvolging van griezeleffecten voorkomt, die maakt dat de griezeleffecten als hevig dienen te worden aangemerkt. Voortdurend komen er nieuwe monsters te voorschijn, zijn er scènes waarin mensen doodsbang worden gemaakt, daardoor krijsen, gillen, wegrennen en zich proberen te verstoppen tegen dreigend kwaad dat op hen afkomt. Elke keer opnieuw is er de spanning of de situatie goed zal aflopen. Nu de hele film doordrenkt is van griezelige elementen en monsters, die voortdurend mensen aanvallen, is het moeilijk voor de kijker er afstand van te nemen.

Realisme

Vraag 3.12.1 (spelen de angstwekkende scènes zich af in een alledaagse omgeving?) heeft de filmdistributeur met 'ja' beantwoord. De Klachtencommissie kan zich hierin vinden. De angstwekkende situaties in deze film spelen zich af in een alledaagse omgeving. Voorbeelden van een alledaagse omgeving zijn: een dorp of stad, een huis, school, laboratorium of ziekenhuis. Er is geen sprake van een alledaagse omgeving wanneer het een fantasie omgeving betreft of wanneer er sprake is van een duidelijk ver verleden of verre toekomst.

De filmdistributeur heeft vraag 3.12.2 (komen er één of meer onrealistische personages voor in de angstwekkende scènes?) met 'ja' beantwoord. Uit de toelichting bij de vraag volgt dat het bij deze vraag alleen gaat om de personages die bij de angstwekkende scènes betrokken zijn, niet om de omgeving en gebeurtenissen. Onrealistische personages wijken van gewone mensen of gewone dieren af door een ongewoon uiterlijk of door zeer bijzondere eigenschappen. Zij kunnen bijvoorbeeld op eigen kracht vliegen of zichzelf veranderen. De Klachtencommissie kan zich vinden in deze beantwoording door de filmdistributeur. In deze film zijn verschillende personages onrealistisch te noemen zoals de weerwolf, de reuzenbidsprinkhaan, de onzichtbare jongen en Slappy.

Tot welke classificatie de beantwoording van voornoemde vragen leidt is, nu de overige vragen in de inhoudscategorieën geweld en angst en de overige inhoudscategorieën niet op de Film van toepassing zijn, afhankelijk van de beantwoording van vraag 3.1.2. 'Loopt het met de zeer angstige mensen steeds, dus in alle gevallen, direct goed af?'. Wanneer die vraag met 'nee' wordt beantwoord, zoals de filmdistributeur heeft gedaan, komt de classificatie voor de Film uit op 16 jaar op basis van angst. Wordt de vraag met 'ja' beantwoord, dan komt de classificatie uit op 12 jaar op basis van angst.

Omdat de beantwoording van vraag 3.1.2. in dit geval doorslaggevend is, heeft de klachtencommissie zich uitvoerig beraden op vraag 3.1.2. De Klachtencommissie is tot de conclusie gekomen dat, anders dan de filmdistributeur op het classificatieformulier heeft gedaan, vraag 3.1.2. (loopt het met de zeer angstige mensen steeds, dus in alle gevallen, direct goed af?) met 'ja' kan worden beantwoord. De Klachtencommissie baseert dit oordeel op het feit dat de zeer angstige mensen in de Film keer op keer de hevig griezelige situaties, die hen angstig maken, overwinnen. Met andere woorden, na een hevig griezelige situatie, die de mensen zeer angstig heeft gemaakt, komen die mensen in een volgende griezelige situatie terecht en daarmee is de vorige hevige griezelige situatie voorbij en goed voor hen afgelopen. In zoverre loopt het steeds, dus in alle gevallen, direct goed met de zeer angstige mensen af.

De classificatie van de Film dient naar het oordeel van de Klachtencommissie derhalve uit te komen op 12 jaar op basis van angst. Gelet op het hiervoor overwogene beslist de Klachtencommissie als volgt.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

Gegronde klacht

De Klachtencommissie acht de klacht **gegrond**. De classificatie van de Film dient uit te komen op **12 jaar op basis van angst**.

Herclassificatie

De filmdistributeur dient, voor zover zij dat niet reeds heeft gedaan, de classificatie van de Film **binnen drie werkdagen** na de datum van deze uitspraak in de database van het NICAM aan te passen op 12 jaar op basis angst alsmede alle maatregelen te

nemen die ertoe leiden dat de classificatie van 12 jaar op basis van angst wordt gehanteerd. Zo dient de filmdistributeur de gewijzigde classificatie **binnen drie werkdagen** door te geven aan die organisaties die de Film openbaar maken (zoals de bioscopen). Voorts dient de filmdistributeur ervoor te zorgen dat bij release van de Film op DVD of als Video On Demand de door de Klachtencommissie aangegeven classificatie 12 jaar op basis van angst wordt gehanteerd.

De Klachtencommissie gaat niet over tot het opleggen van een boete, nu het bureau van het NICAM zich kon vinden in de classificatie 9 jaar angst en de filmdistributeur niet heeft geadviseerd in de bemiddelingsfase de classificatie aan te passen.

Dwangsom

De Klachtencommissie legt bovengenoemde maatregelen op onder verbeurte van een dwangsom van € 1.000,- per dag, te rekenen vanaf drie werkdagen na de datum van deze uitspraak, met een maximum van € 25.000,-.

Uitvoerbaar bij voorraad

De Klachtencommissie acht het in redelijkheid noodzakelijk om haar beslissing uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, aangezien sprake is van een recente Film die in de bioscoop te zien is en mogelijk binnenkort op DVD of als Video on Demand te zien is. Op deze manier wil de Klachtencommissie voorkomen dat de Film wordt vertoond aan kinderen met een lagere leeftijd dan 12 jaar.

De Klachtencommissie verklaart haar beslissing dan ook uitvoerbaar bij voorraad.

Beroep

Partijen hebben de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld. Het beroepschrift dient binnen twee weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend.

Het adres luidt: NICAM, Commissie van Beroep, Postbus 322, 1200 AH Hilversum.

Hilversum, 1 april 2016